

מגילה יז. (תחילת הפרק) עד יח. (שורה 6 ברחבות)

ביאורים

מבנה ברכות תפילת עמידה: בתפילת עמידה ישנן 19 ברכות. הברכות מחולקות לשלוש ברכות הפתיחה, שלוש ברכות הסיום ו-13 ברכות האמצע שהן גוף התפילה. מעבר למשמעות הרעיונית שיש לחלוקה זו יש לה גם נפקא מינה להלכה. שלושת הברכות הראשונות נחשבות כיחידה אחת לכן אם טעה באחת מאלו וסיים את הברכה אינו חוזר לברכה שבה טעה אלא לברכה הראשונה (לכן אם בעשרת ימי תשובה שכח לומר המלך הקדוש אינו חוזר לברכה השלישית אלא לתחילת התפילה). הברכות האמעיות לעומת זאת נחשבות כברכות נפרדות ולכן אם טעה באחת מהן (למשל אם אמר בקיץ ותן טל ומטר) חוזר לברכה שטעה בה ולא לתחילת התפילה.

משנה

צורת קריאת המגילה:

קרא לא לפי הסדר: לא יצא.
קרא בעל פה: לא יצא (נלמד בג"ש מ'מכילתא דרשב"א').

קרא בהפסקות או שנימנמ: יצא.
כתבה, דרשה או הגיהה: אם כיוון לבו יצא.

שפת המגילה:

קראה בעברית: כולם יצאו.
קרא בשפה אחרת: רק מי שמבין יצא.

מגילה כשרה:

1. כתובה אשורית.
2. בדיו.
3. על קלף.

דברים אלו חובה לקרוא לפי הסדר

מגילה

(הקריאה הוקשה לעשיית זמני הפורים (נזכרים ונעשים))

תפילה

(סדר הברכות תוקן על ידי נביאים בכוונה תחילה)

קריאת שמע

(חכמים: 'היו' - בהוייתו, ר' יהודה: 'הדברים')

הלל

(רבה: 'ממזרח שמש עד מבואו' - כשם שהשקיעה והזריחה לא מתהפכים.
ר"י: 'זה היום עשה ה' - כשם שסדר היום לא משתנה בשעותיו.
ר"א: 'הי שם ה' מבורך' - כהוייתו.
רנב"ר/ראב"י: 'מעתי ועד עולם')

ברייתא

באיזה שפה ניתן לקרוא ק"ש?

רבי: רק בעברית.

חכמים: בכל לשון.

המקור של רבי: 'היו' - בהוייתו יהו.

תגובת חכמים: משם לומדים שלא יקרא למפרע (ורבי לומד זאת מ-"הדברים").

המקור של חכמים: 'שמע' - בכל לשון שאתה שומע.

תגובת רבי: משם לומדים שאין לקרוא בלב (וחכמים חולקים).

אין הוכחה ממחלוקת זו לגבי דעתם באיזו לשון ניתן לקרוא בתורה. (ראה תוס')

120 זקנים (ובכללם נביאים) תיקנו, ולאחר ששכחום - שמעון הפקולי חזר וסידרם מחדש.

המקור לאמירת הברכות וסידורם בתפילת עמידה:

הפתיחה

אבות:	'הבו (=הזכירו) לה' בני אלים'.
גבורות:	'הבו לה' כבוד ועוז'.
קדושות:	'הבו לה'... בהדרת קודש'.

גוף התפילה

בינה:	'הקדישו את קדוש יעקב' - ואחר כך - 'וידעו תועי רוח בינה'.
תשובה:	'לבלבו יבין (ואז) ושב'.
סליחה:	'וישוב אל ה' וירחמהו (ואז) ואל אלהינו כי ירבה לסלוח'.

גאולה:	מתוך שהגאולה תתחיל (במלחמה) בשנה השביעית לשמיטה קבעו ברכה זו שביעית.
רפואה:	מתוך שנתנה מילה בשמינית שצריכה רפואה קבעו ברכה זו שמינית.
ברכת השנים:	דוד ביקש שובע בעולם (כנגד מפקיעי השערים) בפרק ט' בתהילים ולכן קבעו ברכה זו בתשיעית.

קיבוץ גלויות:	'אתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו (ואז) לעמי ישראל כי קרבו לבוא'.
השבת המשפט:	'ואשיבה... (ואז) ואשיבה שופטיך כבראשונה'.
ברכת המינים:	'ואשיבה שופטיך כבראשונה' - ואחר כך - '... ועוזבי ה' יכלו'.
על הצדיקים:	'וכל קרני רשעים אגדע (ואז) תרוממנה קרנות צדיק'.

בנין ירושלים:	קרנם של הצדיקים מתרוממת בירושלים.
משיח בן דוד:	'אחר ישובו בני ישראל (לבית המקדש) (ואז) ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם'.
שומע תפלה:	'הביאותים אל הר קדשי (לאחר בא דוד) (ואז) ושמתים בבית תפלת'.

הסיום

עבודה:	'ושמתים בבית תפילתי' - ואחר כך - 'עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי'.
הודאה:	'זובח תודה (ואז) יכבדנני'.
ברכת כהנים:	'וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות (=לאחר שעשה) החטאת והעולה והשלמים' (והודאה היא מייד לאחר עבודה כי גם היא נחשבת לעבודה).
ברכת שלום:	'ושמו את שמי על בני ישראל (ואז) ואני אברכם' (וברכתו של ה' היא שלום).

יש לומר רק ברכות אלו (שתיקנו חכמים), ואין להוסיף ברכות מדעתו (כי איננו יכולים להשמיע את כל תהלתו).